

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Sendt elektronisk via klageportalen

Vingsted, den 18. september 2025.

Uddybende klage

Uddybende klage over Kalundborg kommunes afgørelse om oprensning af Nedre Halleby Å, sukkerkanalen og Flasken uden krav om dispensation efter Naturbeskyttelseslovens § 3

På vegne af Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) indgives hermed uddybende klage over kommunens afgørelse af 24. juni 2025, hvori det fastslås, at der ikke kræves dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af Nedre Halleby Å, da indgrebet vurderes at være en del af "sædvanlig vedligeholdelse".

1. Manglende dokumentation for sædvanlig vedligeholdelse

Afgørelsen hviler på en antagelse om, at den planlagte oprensning udgør en del af den "sædvanlige vedligeholdelse", som ikke kræver dispensation. Dette mener DN og DSF ikke er korrekt. Lovlig og sædvanlig drift i et § 3-beskyttet vandløb forudsætter, at vedligeholdelsen er sket regelmæssigt og gentagne gange over tid.

Der foreligger imidlertid ingen dokumentation for vedligeholdelse før 2015, og en enkelt oprensning i 2015 kan ikke i sig selv udgøre grundlag for en praksis om sædvanlig vedligeholdelse.

Af kontrolrapporten Bilag 1 og Bilag 4, side 4, fremgår det at der ikke kan erkendes oprensning på strækningen st. 8919-9065 m, da oprensning i 2015 slutter i st. 8915 umiddelbart opstrøms hvor det bekræftes, at der blev gravet op i 2015. Derfor mener DN og DSF at der skal foreligge en dispensation fra Naturbeskyttelsesloven på denne strækning.

Der er intet historisk grundlag for, at der har været tale om regelmæssige oprensninger. Luftfotos og Bilag 4 understøtter denne vurdering.

Derfor er det DN og DSF's opfattelse, at der ikke kan være tale om "sædvanlig vedligeholdelse" i lovens forstand, og at der burde have været søgt om dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 i 2015.

Det fremgår også af vedlagte interne dokument fra Kalundborg Kommune dateret 26. februar 2025, at der ikke kan findes dokumentation for regelmæssig oprensning. Det kan derfor undre DN og DSF, at chefen for Plan, Byg og Miljø's indstilling til Kalundborg Kommunes Teknik og Miljøudvalg er stik imod administrationen vurdering. Og at denne indstilling kan betyde at Teknik og Miljøudvalget træffer en potentiel ulovlig beslutning.

2. Manglende dokumentation for oprensninger i Sukkerkanalen og Flasken

Desuden foreligger der ikke dokumentation for at der tidligere er foretaget oprensninger i Sukkerkanalen og i Flasken. Sukkerkanalens bredder består af tæt bevoksning uden mulighed for at der har kørt gravemaskiner jævnlige langs kanalen. Opgravninger i Sukkerkanalen og Flasken og udløbene må derfor kræve en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3. Dette bekræftes af bilag 4 i afsnittet om Sukkerkanalen og Flasken.

2. Ulovlig oprensning i 2015

DN og DSF gør endvidere gældende, at oprensningen i 2015 er foretaget i strid med både habitatdirektivet og vandrammedirektivet, da der ikke foreligger en konsekvensvurdering, som det ellers kræves efter disse direktiver. Begge direktiver var gældende i 2015.

Da oprensningen i 2015 dermed er ulovlig og direktivstridig, kan denne heller ikke anvendes som grundlag for at etablere en praksis for sædvanlig vedligeholdelse. Afgørelsen fra kommunen, som tager afsæt i netop dette, er således både materielt forkert og retsstridig.

3. Væsentlighedsvurderingen og konflikt med Natura 2000-målsætninger

I væsentlighedsvurderingens side 25 fastslås det, at målsætningen for området bl.a. er:

“At tilstanden af områdets vandløb (3260) har en gunstig udvikling mod god økologisk tilstand og naturlig dynamik og hydrologi...”

De påtænkte oprensninger vil ifølge væsentlighedsvurderingens afsnit 7 direkte modarbejde disse målsætninger og vil skade både arter og naturtyper, herunder bl.a. rørdrum, rørhøg, odder samt habitattypen flodmunding (1130) og vandløb med vandplanter (3260). Det bemærkes, at udløbet fra Nedre Halleby Å er Danmarks eneste uregulerede flodmunding, hvilket forpligter myndighederne særligt ift. beskyttelse under habitatdirektivet. En regulering heraf vil stride mod habitatdirektivets krav om beskyttelse og stabilitet for udpegningsgrundlaget.

4. Strid med Indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3

Ifølge Indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3 må kommunen ikke træffe afgørelser, der medfører forringelse af overfladevandområdets tilstand, eller som hindrer fremtidig målopfyldelse.

På baggrund af væsentlighedsvurderingen må det lægges til grund, at den planlagte oprensning kan påvirke vandløbets tilstand negativt. Nedre Halleby Å er i seneste vandområdeplan vurderet til at være i dårlig økologisk tilstand, bl.a. for kvalitetselementerne fisk og nationale specifikke stoffer. Ifølge Weser-dommen (C-461/13) er enhver yderligere negativ påvirkning af et kvalitetselement i dårlig tilstand uforenelig med vandrammedirektivet, hvilket er implementeret i dansk ret via Indsatsbekendtgørelsens § 8.

5. Regulativmæssige og tekniske forhold taler imod afgørelsen

Ifølge opmålingsrapporten fra oktober 2024 er Nedre Halleby Å på lange strækninger overbred og på resten af vandløbet overdyb, hvilket tyder på, at vandløbet er i dårlig fysisk tilstand. På de 3 strækninger i alt ca. 400 meter, hvor kommunen ønsker at oprense, er afvigelserne dog meget små (5-30 cm) og må betegnes som bagateller. Det er derfor ikke sagligt at iværksætte et indgreb i et beskyttet naturområde på et så spinkelt grundlag. En opmåling i dag vil formentlig ikke udvise det samme, da vandløbet er dynamisk.

DN og DSF anbefaler i stedet, at der udarbejdes et revideret regulativ, der kan sikre både miljømål og hensigtsmæssig vedligeholdelse.

6. Manglende særlige omstændigheder for dispensation

Efter Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, kan der kun meddeles dispensation i særlige tilfælde. I nærværende sag er der ikke tale om samfunds nødvendige forhold eller kritisk infrastruktur, men om oversvømmede lavbundsarealer og enkelte lavtliggende sommerhusgrunde (jf. MFK 21-04315).

Der foreligger dermed ikke de nødvendige særlige omstændigheder, der kan berettige en oprensning i et Natura 2000-område og målsat vandløb uden forudgående dispensation og konsekvensvurdering.

Konklusion

Det er på baggrund af ovenstående DN og DSF's klare opfattelse, at kommunens afgørelse er:

- Materielt fejlagtig, da betingelserne for "sædvanlig vedligeholdelse" ikke er opfyldt,
- Retsstridig, da afgørelsen hviler på en ulovlig oprensning i 2015,
- I strid med både Naturbeskyttelsesloven, Habitat- og Vandrammedirektivet samt Indsatsbekendtgørelsens,
- Og truffet uden den nødvendige vurdering af alternativer og uden at opfylde kravene om særlige omstændigheder.

På denne baggrund anmoder DN og DSF om, at afgørelsen ophæves, og at der stilles krav om, at eventuelle fremtidige oprensninger i Nedre Halleby Å samt andre beskyttede vandløb forudsætter dispensation efter § 3 samt en forudgående konsekvensvurdering i henhold til EU-retten.

DN og DSF skal også opfordre Natur og Miljøklagenævnet til snarest at tage stilling til om klagen skal have opsættende virkning, idet en gennemførelse af de tiltænkte indgreb med opgravninger kan skade Naturtyperne, miljømålene og være retsstridigt.

Med venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen

Rådgiver vandmiljø, hav- og fiskeripolitik

Tlf.: +45 39 17 40 00

Mobil: +45 31 19 32 35

E-mail: hmj@dn.dk

Torben Hansen

Natur- og Miljøkonsulent

Danmarks Sportsfiskerforbund

Skyttevej 5 – 7182 Bredsten

Mobil: 54 34 05 24

Email: tha@sportsfiskerforbundet.dk